

Oppdragsgiver: Glomsrud AS
Oppdragsnavn: Glomsrud - Detaljreguleringsplan
Oppdragsnummer: 634642-01
Utarbeidet av: Ola Nordal
Oppdragsleder: Allan Hjorth Jørgensen
Dato: 22.12.2023
Tilgjengelighet: Åpent

Notat Matjordplan Glomsrud

1. Bakgrunn

1.1. Matjordplan

2. Beskrivelse av planområdet

3. Vurderinger

3.1. Jordkvalitet og mengder matjord

3.2. Bruk av matjord i prosjektet

4. anbefalinger og oppsummering

Versjonslogg:

01	22.12.23	Notat Matjordplan Glomsrud	ON	NS
VER.	DATO	BESKRIVELSE	AV	KS

1. Bakgrunn

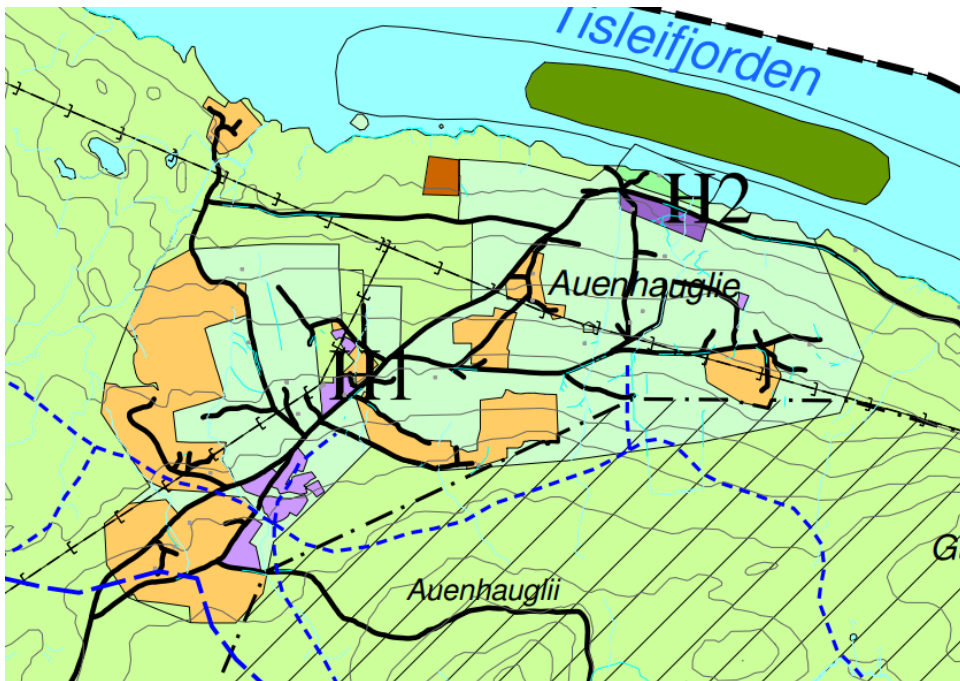
Glomsrud AS har engasjert Asplan Viak til å gjennomføre arbeider knyttet til detaljregulering av planområde Glomsrud, gnr/bnr 37/48 i Gol. Eiendommen er i kommuneplan og gjeldende reguleringsplan avsatt til næringsbebyggelse (figur 2). Nærområdet rundt eiendommen er avsatt til friområde og fritidsbebyggelse. Det er aktiv

landbruksproduksjon med stølsdrift med beite og eng i nærområdet. Gol kommune har bedt om at det utarbeides en matjordplan for planområdet.

Figur 1. Planområdet (Fra Finn.kart.no)

Begrepet matjordplan brukes om planlegging som skal sikre god ombruk av matjord fra arealer der dyrka mark blir omdisponert til annen arealbruk.

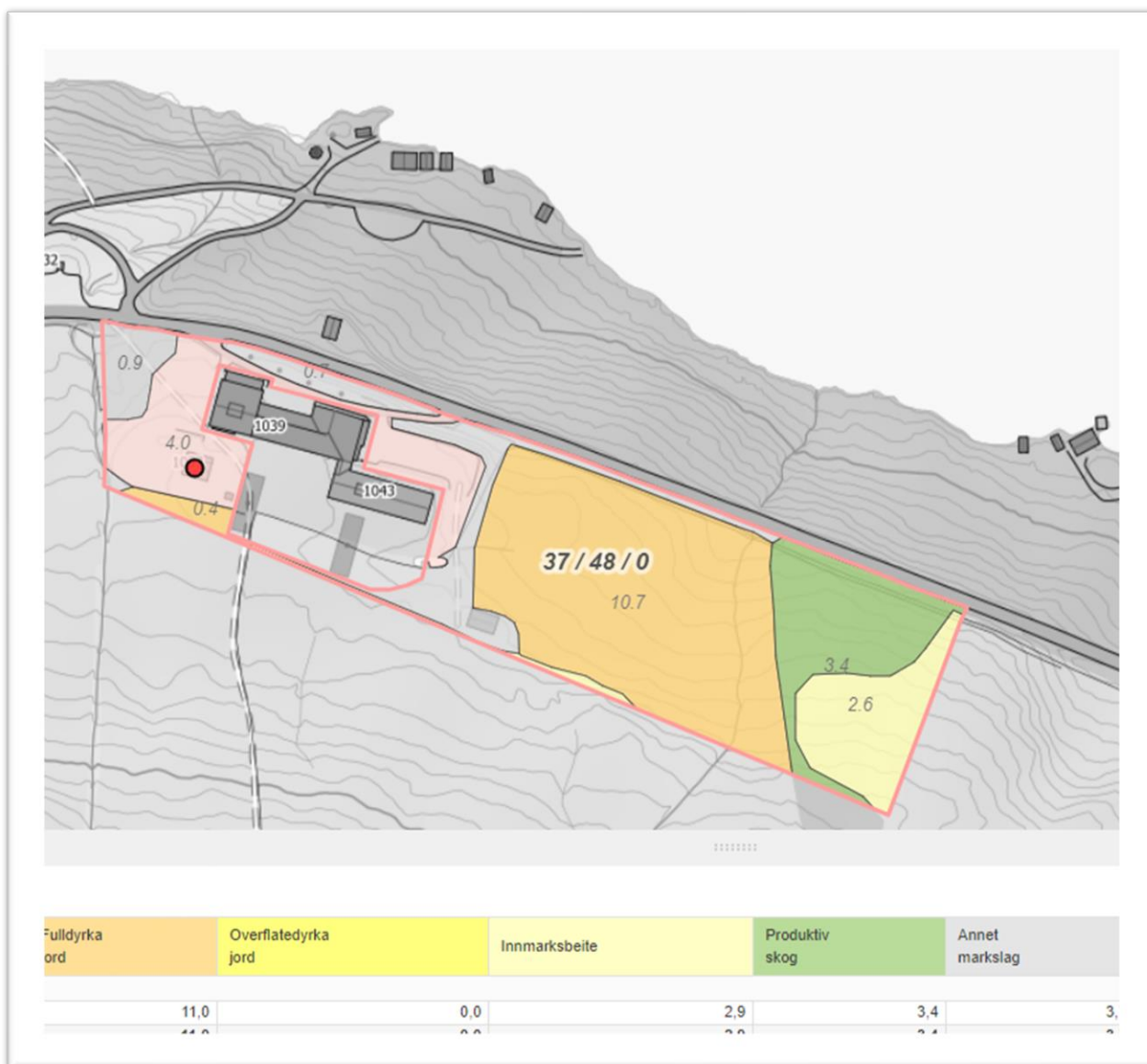

Figur 2. Utsnitt fra gjeldende kommuneplan. Lilla farge viser næringsområde.

2. Beskrivelse av planområdet

Gårdskart for eiendommen er vist i figur 3. 10,7 daa av planområdet er jordbruksareal der det har vært dyrka gras, 3,4 daa er kategorisert som produktiv skog, og 2,9 daa er registrert som innmarksbeite. Løsmassene i hele området er sammenhengende morenedekke.

Nærområdet er preget av kombinasjon av stølsdrift, grasproduksjon, beite og fritidsbebyggelse.

Figur 3. Gårdskart for eiendommen gnr/bnr 37/48 (fra Kilden/Nibio).

Sivilagronom Ola Nordal har gjort vurderinger av verdiene knyttet til matjord i planområdet utfra tilgjengelige opplysninger og kart. Det er ikke gjort direkte undersøkelser av jorda. Flybilder fra 2016 og tidligere tyder på aktiv grasproduksjon (eng) på det fulldyrka området som ligger i planområdet. Flybilder fra 2019 og 2020 tyder på at jordet ikke lenger har blitt slått.

Figur 4. Flyfoto fra sommer 2019 (Fra Finn.kart.no)

Figur 5. Flyfoto fra sommer 2016 (Fra Finn.kart.no)

3. Vurderinger

3.1. Jordkvalitet og mengder matjord

Dyrkamarka i planområdet er ikke direkte kartlagt i kartløsningen Kilden/Nibio, men det er angitt verdiklasser basert på AR5 (detaljert arealressurskart) og DMK (digitalt markslagskart). Dette gir et svakere grunnlag for å differensiere verdien av jordbruksareal enn det jordsmonnskart basert på direkte kartlegging gir, men det gir likevel en indikasjon. Dyrka marka i planområdet er gitt verdiklasse «Stor verdi». Det betyr at jorda er vurdert som fulldyrka jord som ikke er tungbrukt.

Vi er ikke kjent med om eller når enga i planområdet har vært pløyd og evt. nysådd. De historiske flybildene gir ikke indikasjoner på det, og vi mener det er rimelig å anta at arealet kan ha vært pløyd, men at det ikke har skjedd regelmessig. Basert på dette finner vi det rimelig å anta at matjordlagtykkelsen er begrenset.

I eng er det vanlig å gå ut fra at matjordlaget er ca. 20 cm tykt. I beite er det gjerne ca. 5 cm. (ref. veiledning for uttak av jordprøver. [Slik tar ein jordprøvar | NLR Rogaland](#)). Vi antar at matjordlaget på dyrka marka i planområdet er ca. 10-15 cm, men dette er et usikkert anslag. Til sammen er det da i størrelsesorden 1000-1600 m³ matjord på fylldyrka mark i planområdet.

3.2. Bruk av matjord i prosjektet

Det er et ønske om å bevare og bruke lokal matjord og vegetasjon i grøntområder i prosjektet. Dette er ønskelig for å oppnå følgende foreslåtte planbestemmelser:

Foreslått planbestemmelse punkt 3.9:

- *Bygninger skal tilpasses eksisterende terreng, landskap og omgivelser.*
- *Ved utbygging i området skal inngrepene i naturen gjøres så skånsomt som mulig og **eksisterende vegetasjon i størst mulig grad bevares.***
- *Terrengforandringer i form av fyllinger og skjæringer og sår i forbindelse med bygge- og anleggsvirksomhet skal gis en **etterbehandling med stedbunden vekstjord og vegetasjon.***

For å oppnå disse planbestemmelsene er det behov for å bevare og bruke matjordlaget som er i planområdet. Det er ikke mulig å fastslå eksakt omfang av behovet, men dersom vi tar utgangspunkt i 40 % BYA, og at det er behov for noe opparbeidet areal ut over dette

er det rimelig å anta at det er ønskelig å bevare og/eller gjenbruke ca. 50%, dvs. ca. 5 daa av engarealet, tilsvarende ca. 500-800 m³ matjord.

Det overskytende bør i samsvar med nasjonal jordvernstrategi benyttes til jordforbedring på beite og engarealer i umiddelbar nærhet til planområdet. Dersom dette blir aktuelt må det gjennomføres en supplerende vurdering, med dialog med aktuelle grunneiere i området og avklaring med Mattilsynet om hvilke behov det er for å undersøke evt. aktuelle planteskadegjørere før en slik jordflytting.

Før behandling av byggesøknad skal det utarbeides en utendørsplan i målestokk 1:200:

Utendørsplanen skal vise hvordan den ubebygde del av tomte skal utnyttes. Planen skal i tillegg til bygningsplassering angi planlagt terrengbehandling på tomten, atkomst, parkering, ledningsgrøfter, tilplanting/etterbehandling, støttemurer, gjerde og material- og fargebruk. I tillegg skal det foreligge profiler som viser eksisterende og nytt terreng sammen med bygningshøyder.

Vi vil anbefale å vurdere endelig omfang og framgangsmåte for disponering av matjordlaget i forbindelse med behandling av utendørsplan, da vil man ha en bedre oversikt over faktisk behov for lokal matjord/vegetasjon i utbyggingsprosjektet.

4. Anbefalinger og oppsummering

Det fulldyrka arealet i planområdet utgjør 10,7 daa. Jordsmonnet er antatt å ha stor verdi; det er ikke tungdrevet. Planarealet ligger i et område der det både er en aktiv stølsdrift og grasproduksjon, og det er samtidig et område for fritidsbebyggelse og friluftsliv, slik det framgår av kommuneplanen og av gjeldende reguleringsplan. I henhold til nasjonal jordvernpolitikk skal man øke innsatsen for å ta vare på matjord. Vi legger til grunn at Gol kommune har tatt stilling til ønsket arealbruk i kommuneplanens arealdel og i gjeldende reguleringsplan, der planarealet er avsatt til næring. Dette er en ønsket utbygging som henger sammen med øvrig utbygging og næring i nærmiljøet og i kommunen. Planområdet er et begrenset areal, og beslaget av dyrka mark er dermed lite.

I saker der det bygges på matjord stilles det i økende grad krav om å ta vare på matjorda på en slik måte at det kommer til nytte i matproduksjon. Topplaget på antatt ca. 10-15 cm matjord er en ressurs som man ønsker å ta vare på og benytte. Vi anbefaler at ca. halvparten av matjorda i planområdet brukes i planområdet for å oppnå plankravet om

lokalt preg og lokal vegetasjon. Vi anbefaler at det arbeides videre med å finne arealer i nærområdet som kan få økt produktivitet fra tilførsel av matjord, og at dette følges opp i tilknytning til behandling av utendørsplanen.

Tabell 1. Oppsummering

Punkt i matjordplan:	Konklusjon/anbefaling
Anbefalt videre prosess	Vi anbefaler at jord og vegetasjon på grøntområder i planområdet bevares og benyttes til å ta vare på dagens preg på området. Vi anbefaler videre at det arbeides videre med å finne landbruksarealer i nærområdet som kan få økt produktivitet fra tilførsel av matjord, og at dette følges opp i tilknytning til behandling av utendørsplanen.
Hva er antall m ³ matjord som må flyttes:	Ca. 1000-1600 m ³ .
Hvor mye matjord skal brukes i anlegget?	Vi anbefaler at berørt matjord bevares og/eller brukes på grøntarealer i planområdet. Antatt behov er 500-800 m ³ .
Hvor mye jord skal tilfalle landbruksarealer i nærheten?	Vi anbefaler at øvrig matjord ut over det som trengs for å bevare stedlig vegetasjon i prosjektet benyttes til å oppgradere landbruksarealer i nærområdet som kan få økt produktivitet, f.eks. oppgradering av beite til eng.
Hvordan skal jorda mellomlagres?	Vi anbefaler at jord som må flyttes og som skal gjenbrukes i planområdet mellomlagres i tilknytning til planområdet. Vi anbefaler at jord som tilfaller landbruksarealer i nærheten flyttes direkte dit den skal uten mellomlagring.